

Ekosofias Nyhetsbrev

AUGUSTI 2015 - TJUGOTREDJE ÄRGÅNGEN

OVERSHOOT DAY: NU HAR VI SPENDERAT NATURENS BUDGET FÖR I ÅR

Den 13 augusti var det Overshoot Day, som i år inföll tidigare än någonsin. På knappt åtta månader har mänskligheten gjort av med hela årets ekologiska budget. Resten av tiden lever vi av lånat kapital. Den största boven är koldioxidutsläppen som står för drygt hälften av det ekologiska fotavtrycket.

Fram till mitten av 70-talet levde människan globalt sett inom planetens gränser, men sedan dess har pressen ökat. I dagens läge skulle det krävas minst 1,5 planeter för att återskapa resurserna som går åt till vårt nuvarande ekologiska fotavtryck. Växande befolkning, fördubblade koldioxidutsläpp från fossila bränslen sedan 1970 och ökad materiell konsumtion är några av orsakerna.

WWF

OBAMA: DET STÖRSTA HOTET MOT VÅR FRAMTID

USA ska kraftigt minska växthusgasutsläppen från landets kraftverk. Det är budskapet i president Barack Obamas nya tuffa klimatplan. Han beskriver klimatförändringarna som en av de främsta utmaningarna under vår livstid.

– Ingen utmaning utgör ett större hot mot vår framtid och kommande generationer än klimatförändringarna, sade Barack Obama när han presenterade planen Clean Power Plan nyligen.

Planen går ut på att minska utsläppen med en tredjedel, 32 procent till 2030, räknat från 2005.

Nedskärningen ska åstadkommas genom en serie nya lagar och regleringar.

– Klimatförändringen är inte ett problem för en annan generation. Inte nu längre, säger han i en nyinspelad video som citerats i flera medier.

Han får stöd av förra utrikesministern och nuvarande presidentkandidaten Hillary Clinton. Hon säger att hon kommer att försvara planen om hon blir vald.

– Den behöver försvaras eftersom republikanska tvivlare och defaitister, inklusive samtliga republikanska presidentkandidater, inte kommer att erbjuda någon trovärdig lösning. Sanningen är, att de inte vill ha någon, säger Hillary Clinton i ett uttalande för amerikanska medier.

Svenska Dagbladet

KLIMATET EN AV SVERIGES TRE STÖRSTA UTMANINGAR

S, MP och V överens. Jobben, skolan och klimatet är de tre största utmaningarna för Sverige. Nu presenterar vi en jobbsatsning på tio miljarder kronor, som tillsammans med investeringar i en jämligare skola och klimatomställning ska säkra Sveriges långsiktiga konkurrenskraft, skriver Magdalena Andersson (S) och Per Bolund (MP) på Dagens Nyheters debattsida.

Sverige står inför tre stora framtidsutmaningar. Klimatutsläppen måste minska för att det ska vara möjligt även för våra barn och barnbarn att leva ett gott liv.

Världen står inför ett vägskei för att klara klimatomställningen och nå tvågradersmålet. Inför toppmötet i Paris i höst behövs länder som tar på sig ledartröjan. Klimatomställningen är inte en belastning utan innebär en möjlighet att skapa nya jobb och företag när hela världen ställer om. Att ta ansvar på hemmaplan är att visa ledarskap globalt. Vi kommer att presentera förslag som underlättar för företag, kommuner och enskilda att välja det klimatsmarta alternativet.

AKADEMIN SKA HJÄLPA REGERINGEN ATT STÄLLA OM TILL GRÖNT

Regeringen samlar nu framstående forskare i ett vetenskapligt råd för att tydligare koppla samman politik och akademin. Syftet är att låta den senaste forskningen bidra till regeringsarbetet för hållbar utveckling.

– Omställningen till ett hållbart samhälle kräver samverkan. Jag är därför mycket glad att regeringen nu samlar framstående forskare som kan bidra till en tydligare koppling mellan politik och akademi, säger klimat- och miljöminister Åsa Romson.

– Det sker oerhört mycket i forskningen inom ramen för hållbar utveckling. Politiken måste bli bättre på att ta del av de framsteg som görs inom akademin, säger Kristina Persson, minister för strategi- och framtidsfrågor.

Rådet kommer att ledas av Karin Markides, professor i analytisk kemi och avgående rektor för Chalmers tekniska

högskola i Göteborg. Vidare kommer Johan Rockström, professor i miljövetenskap och chef för Stockholm Resilience Center samt Thomas Sterner, professor i miljöekonomi på Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet, att delta som ett par av ledamöterna i rådet.

Anders Turesson på miljödepartementet, som var Miljöforskningsberedningens huvudsekreterare och som innan det arbetade många år som svensk chefsförhandlare i de FN-ledda klimatförhandlingarna, kommer att bli rådets sekreterare. I en längre intervju med Supermiljöbloggen förra året resonerade Anders Turesson om hur avgörande det är att miljöpolitiken är ordentligt förankrad på allra högsta ort, det vill säga ända upp till finans- och statsministernivå. Han sa bland annat:

– Nästan inga miljöfrågor avgörs primärt inom miljöpolitikens domän. Och det kanske är så, får man väl säga med glimten i ögat, att miljöpolitiken till sin själva natur är lite av en gerillakrigare. Där uppgiften är att infiltrera andra politikområden.

VOLVO CE: DÄRFÖR ARBETAR VI MED DE SVENSKA MILJÖMÅLEN

Regeringen driver på för att företag ska engagera sig i de svenska miljömålen. På Volvo Construction Equipment har företagets identifierade miljörisiker kopplats till de svenska miljömålen, något som enligt miljöchef Rickard Alm fått stark effekt på företagets förbättringsarbete kopplat till miljö.

– Vi har genom vårt miljöledningssystem krav på att upprätthålla ett miljöaspektregister och att kontinuerligt reducera miljöriskerna i verksamheten. För att värdera de betydande miljöaspekterna utgår vi från olika kriterier, de nationella miljömålen är ett sådant kriterium. De flesta av våra medarbetare hänger med i samhällsdebatten och när vi knyter de nationella miljömålen till våra miljörisiker i verksamheten blir förståelsen för varför vi behöver reducera miljörisiker i verksamheten starkare, säger han till MiljöRapporten.

STOPP FÖR GIFTIGT ÄMNE I KLÄDER

EU kommer att införa omfattande begränsningar av ett giftigt ämne, nonylfenoletoxilat, i kläder och andra textilier. Orsaken är att kemikalien bryts ner till ett hormonstörande ämne i naturen och innebär oacceptabla risker för bland annat fisk. Förslaget om att skärpa reglerna har kommit från Sverige.

– Att EU-länderna sagt ja till vårt förslag är ett steg på vägen mot en giftfri vardag. Beslutet bidrar till en bättre miljö både inom och utanför EU, säger Lisa Anfält, enhetschef på Kemikalieinspektionen.

Nonylfenoletoxilat kan användas när textilier tillverkas. Det är redan starkt begränsat vid textilproduktion i EU, men förekommer i många importerade textilier. När textilerna tvättas följer nonylfenoletoxilat med tvättvattnet till reningsverken och ut i miljön. På grund av miljöriskerna har Sverige föreslagit begränsningar av nonylfenoletoxilat i textilier som säljs inom EU, och nu har alltså EU:s Reach-kommitté röstat ja till omfattande begränsningsregler, som är baserade på det svenska förslaget.

REGERINGEN SATSAR PÅ LADDINFRASTRUKTUR

Regeringen, med miljöminister Åsa Romson i spetsen, har under helgen annonserat att Energimyndigheten får i uppdrag att vara nationell samordnare för den kommande utbyggnaden av laddinfrastruktur för elfordon.

I den statliga utredningen "Fossilfrihet på väg", som överlämnades till föregående regering i slutet av 2013, var ett av de mest konkreta förslagen att utse en nationell samordnare för laddinfrastruktur. Två år senare ser förslaget ut att bli verklighet när regeringen nu ger Energimyndigheten detta uppdrag.

Försäljningen av laddbara fordon har tagit fart, tyvärr har utbyggnaden av laddinfrastruktur inte hängt med.

ELDRIVEN DUBBELDÄCKARE KÖR PREMIÄRTUR I LONDON

I oktober får London världens första eldrivna dubbeldäckare.

Bussen som körs med hjälp av en ny batteriteknik kommer initialt att trafikera linje 16 mellan Cricklewood och Victoria Station.

Det är inte första gången som London satsar på gröna transporter. Sedan 2008 har mer än 1 300 hybridbussar tagits i drift. Detta tillsammans med att 1 400 bussar har uppgraderats har minskat CO2-utsläppen med 88 procent.

MiljöOnline

KÖR ELBIL I BYEN FÖR EN FEMMA I MINUTEN

Sugen på att köra bil i Köpenhamn? Snart har du fyrahundra att välja på. Nu får alla chans att köra elbil även om vi inte har råd att köpa en, sa energiminister Lars Christian Lilleholt när han presenterade "bybilen" som hyrs per minut. Från den 3 september står fyrahundra elbilar utplacerade över hela Köpenhamn. De är möjliga att använda för var och en som har fyllt tjuogoett, haft körkort i minst sex månader och har anslutit sig till bilpoolen.

– Även turister som bara har lust att köra runt och titta på stan kan ha nytta av den här tjänsten. Det säger Nikolaj Wendelboe, chef för Arriva Danmark som ansvarar för bilpoolen i samarbete med BMW och uthyraren Drive Now. Danmarks energiminister Lars Christian Lilleholt (V) älskar elbilar. De är en symbol för den gröna optimismen, säger han entusiastiskt och ställer upp för fotograferna framför Rådhuset i Köpenhamn, där en av bilpoolens vagnar står uppställd.

Sydsvenskan

EN INTERNATIONELL FLYGPLATS I INDIEN FÅR ALL ENERGI FRÅN SOLCELLER.

Cochins internationella flygplats i den indiska delstaten Kerala är den första i världen som får all elektricitet från solpaneler.

Anläggningen som invigdes 18 augusti är på 12 MW som genereras av 46 150 solpaneler som täcker en yta på 182

000 kvadratmeter i anslutning till flygplatsen.

Den totala installerade solkraftseffekten i Indien är omkring 4 GW och nu uppmanar indiska myndigheter andra flygplatser att följa initiativet från Kerala.

Sedan tidigare har flygplatsen haft en hel del solceller, ungefär 1 MW, utplacerade på taket på hangarer och ankomsthall.

Flygplatsen har ett avtal med kraftbolaget KSEB, som tar emot överskottet på dagen och låter flygplatsen "köpa tillbaks" sitt överskott på natten.

Ny Teknik

IKEA FIMPAR HALOGEN OCH LÅGENERGI – SKA BARA SÄLJA LED

Den 1 september går IKEA globalt över till att endast sälja LED-lampor, som är den mest energieffektiva teknologin, och som jämfört med traditionella glödlampor använder 85 procent mindre energi och håller 20 gånger längre.

Övergången är planerad sedan lång tid tillbaka och har gått fortare än väntat. Första gången Ikea kommunicerade det här bytet var datumet satt till 2016.

Ikea går därmed före nationell lagstiftning i många länder och betydligt snabbare fram än EU.

MiljöRapporten Direkt

MJUKARE ROBOTRÖRELSER SPARAR UPP TILL 40 PROCENT ENERGI

Genom att minska acceleration och inbromsning hos industrirobotar kan energiförbrukningen reduceras med upp till 40 procent – utan att minska takten i tillverkningen. Det visar de första testerna av en optimeringsalgoritm som Chalmersforskare har utvecklat.

Optimeringen av robotarnas rörelser sker genom att minska acceleration och inbromsning, samtidigt som tiden då en robot står stilla minskas, eftersom även stillastående drar energi.

– Vi låter helt enkelt roboten köra långsammare istället för att stå still och vänta på andra robotar och maskiner för att få utföra nästa sekvens. Optimeringen bestämmer också i vilken ordning de olika operationerna ska utföras för att minimera energiförbrukningen utan att tappa tid i körcykeln, säger professor Bengt Lennartson som har startat denna forskning tillsammans med bland annat General Motors.

TYSKLANDS SOLPANELER GAV MER EL ÄN LANDETS KÄRNKRAFTVERK

I slutet av juni stängde Tyskland ner sin äldsta kärnkraftsreaktor Grafenrheinfeld, detta som ett led i landets energiomställning där planen är att avveckla kärnkraften helt till år 2022. Kombinationen av att tre andra reaktorer var stängda för revision under sommaren och att juli dessutom bjöd på ett ovanligt soligt väder, gjorde att landets solcellspaneler förra månaden för första gången kunde producera mer el än vad landets kärn-kraftverk gjorde, 5,183 TWh jämfört med 5,181 TWh, det här rapporterar PV Magazine.

Juli var en bra månad även för Tysklands vindkraftproduktion. Enligt forskningsinstitutet Fraunhofer så gav sol- och vindkraften tillsammans 11,7 TWh i juli, vilket därmed gjorde att de tidigare rekorden från januari och mars i år kunde slås.

Supermiljöbloggen

SVENSK ENERGIEXPORT SÄTTER NYA REKORD

Pressade elpriser och välfyllda vattenmagasin gör att svensk export av energi är på väg mot ett nytt rekord.

Bakgrunden är utbyggd elkraft i kombination med minskad elanvändning.

Svensk export av energi har ökat under de senaste åren. Hittills i år uppgår Sveriges nettoexport till 14,6 TWh, jämfört med 11,7 TWh förra året.

Den huvudsakliga delen av Sveriges elexport går till Finland. Rekordet för nettoexporten under ett år är 19,6 TWh, vilket noterades 2012.

– Den här är en trend som vi ser kommer att fortsätta, eftersom elproduktionen utvecklas i betydligt högre takt än vad elanvändningen ser ut att göra, säger Alexander Meijer, analytiker på Energimyndigheten.

I den senaste prognosen från myndigheten spås vindkraftens elproduktion öka betydligt under 2015, med 4 TWh, till följd av fortsatt byggande av nya vindkraftverk. Den fortsätter att öka även under de två kommande åren, men då i en betydligt lägre takt. Inom industrisektorn kommer biobränslen att användas allt mer.

Miljö & Utveckling

SOLCELLSFASAD TÄCKER UPP FÖR 15 LÄGENHETERS ÅRSFÖRBRUKNING

Fastighetsbolaget Willhem storsatsar på solenergi. I ett nytt pilotprojekt har en av bolagets Göteborgsfastigheter nu klätts i solceller – en installation som väntas producera el motsvarande 15 lägenheters årsförbrukning.

Willhem har som mål att den totala nettoanvändningen av energi och koldioxidutsläpp ska halveras mellan år 2011 och 2020. Som ett av många led i det arbetet genomförs nu pilotprojekt med solceller på flera orter i landet, bland annat i Biskopsgården i Göteborg.

På taket och fasaden till en av fastigheterna på Blivdädersgatan i Biskopsgården sitter nu 160 solcellsmoduler som ska producera miljöanpassad el.

– Förutom att vi minskar vår energianvändning hoppas vi att våra hyresgäster ska känna stolthet över att bo i ett hus som bidrar till en bättre miljö för framtida generationer, säger Ingela Oscarsson, energistrateg hos Willhem.

BEGAGNAT – FÖR PRIS OCH MILJÖ

Flera förvaltningar inom Eskilstuna kommun köper numera begagnade datorer istället för fabriksnytt. Utöver att

sänka kostnaderna med 50-60 procent bidrar kommunen till minskad miljöpåverkan. Tidigare har kommunen i regel köpt ny utrustning. Efter en förstudie kring livslängden på IT-utrustning utifrån både ekonomiska och miljömässiga perspektiv såg man att det fanns en stor potential i återanvänd IT. Hans Gardelin, chef för kundservice inom serviceförvaltningen Konsult och uppdrag i Eskilstuna, ser positiva effekter:

- Vi får mer pengar till vård och omsorg och minskar samtidigt vår miljöpåverkan.

Upphandling24

DRIVKRAFTER BAKOM BEGAGNAT

45 procent uppger att de köper och säljer begagnat för att värna om miljön. Det är nästan dubbelt så många som för sex år sedan. Detta visar undersökningar som Blocket låtit genomföra.

- Vi ser en tydlig trend där allt fler uppger att miljöhänsynen är en drivkraft till begagnathandeln. Samtidigt ser vi tecken på att svenska folket behöver mer kunskap kring den omställning vi alla måste göra för att konsumera mer hållbart. Blocket kommer att fortsätta sprida information och kunskap om hur viktigt det är att vi alla tänker till en extra gång. Att man ska välja begagnat före nytt och sälja vidare det vi inte längre behöver, säger Anna Backe, hållbarhetsansvarig på Blocket.

Enligt beräkningar sparar handeln med begagnade kläder och prylar via Blocket 1,6 miljoner ton växthusgaser jämfört med att köpa nya saker.

KNASIGA GURKOR I COOP-BUTIK

Att sälj frukt och grönsaker med märkliga former istället för att slänga dem minskar matsvinnet. Därför startar Coop och leverantören Everfresh kampanjen "Det är insidan som räknas". Nu välkomnas frukter och grönsaker som tidigare inte fått komma i närheten av butiken – bara för att de har en knasig form. De udda grönsakerna och frukterna blir billigare men inte sämre, garanterar Coop. Till hösten kommer de att säljas i utvalda butiker.

sopor.nu

KVARTALSRAPPORT: ICA ÖKAR MED 58 PROCENT ANDRA KVARTALET

När ICA släpper resultatet för den ekologiska försäljningen under andra kvartalet av 2015 kan det konstateras att ICA:s kunder fortsatt att handla ännu mer ekologiska varor och att nya försäljningsrekord slås. Den ekologiska livsmedelsförsäljningen ökade med 58 procent i april, maj och juni 2015, jämfört med samma period under 2014.

- Efterfrågan på ekologiska varor växer och vi fortsätter att utveckla sortimentet för att hjälpa kunderna att göra hållbara val. Under 2015 har vi hittills sålt ekologiskt för 2,5 miljarder kronor jämfört med halvårsförsäljningen 2014 som uppgick till 1,6 miljarder, säger Anders Svensson, vd ICA Sverige AB.

Ekowebs kommentar: ICA är Sveriges största försäljningskanal för ekologiska produkter. Att försäljningen av ekoprodukter fortsätter att gå så starkt framåt hos marknadens största aktör är ett tydligt tecken på att inköpsmönstret hos landets konsumenter går mot att allt fler väljer ekologiska produkter. ICA:s andra kvartalsrapport ligger klart över Ekowebs prognos för helåret 2015, som ligger på en ökning på ca 20 procent för den svenska ekomarknaden. Under helåret 2014 ökade ICA sin ekoförsäljning med 55 procent. Eko går nu alltså ännu starkare under 2015, än under rekordåret 2014.

Ekoweb

ROCKSTRÖMS SOMMARPRAT DET MEST DELADE

Det enda Sommar i P1-programmet som handlade om miljö och klimatfrågor blev också det mest populära. Johan Rockström, professor i miljövetenskap vid Stockholms universitet och chef för Stockholm Resilience Centre, var en av årets sommarpratere i Sveriges radios Sommar i P1. Hans program, som sändes den 12 juli, blev årets mest spridda med över 39 000 delningar i sociala medier, enligt TT Nyhetsbyrån.

STOR MUSLIMSK KLIMATDEKLARATION UNDERTECKNAD

Ett stort antal muslimska ledare, forskare och företrädare för miljöorganisationer har skrivit under en klimatdeklaration med krav på en fullskalig utfasning av växthusgasutsläpp till år 2050 och på strategier för målet 100 procent förnybart. Deklarationen riktar sig brett till alla världens invånare, företag och ledare men kommer med stor sannolikhet att sätta ökad press på världens muslimska oljeproducerande länder inför klimatförhandlingarna i Paris.

Författarna till deklARATIONEN skriver också att den särskilt vänder sig till rika och oljeproducerande länder. Från dem kräver man en utfasning av växthusgaser "så snart som möjligt men inte senare än i mitten av århundradet". I deklARATIONEN finns också ett antal uppmaningar till världens företag.

"Vi uppmanar finansmarknaden och näringslivet att minska sin miljöpåverkan från sina verksamheter, förbinda sig till en energistrategi med nollutsläpp samt att flytta sina investeringar mot förnybara energikällor", står det bland annat att läsa i deklARATIONEN.

Grundläggande miljöutbildning - den 24 september 2015

Från hot till möjligheter med trovärdigt miljöarbete en halvdag om hållbarhet; grundläggande miljöfakta, miljöarbete och företagande. Seminariet ger grundläggande miljökunskap samtidigt som det skapar ökad medvetenhet om miljöarbetet och dess möjligheter.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

IPCC:s femte klimatrapport - risker och möjligheter för företag?

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av IPCC:s senaste klimatrapporter. Vi redovisar de viktigaste slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Om du uppskattar vårt Nyhetsbrev, dela det gärna på

Ekosofias nyhetsbrev utkommer med 11 nr/år. Ansvarig utgivare är Bill Romanus.

För att prenumerera klicka på länken i huvudet.

För mer information om nyhetsbrevet kontakta Bill Romanus; romanus@ekosofia.se, eller 031 - 708 66 51.

För information om Ekosofia AB och våra tjänster kontakta Magnus Ruberg; magnus.ruberg@ekosofia.se eller 031 - 708 66 52.

Kort om Ekosofia AB

Ekosofia AB är ett kunskapsföretag som verkar för hållbar utveckling.

Detta gör vi genom att erbjuda våra kunder att med hjälp av ett ökat miljömedvetande – ekosofi – nå såväl social och ekonomisk som ekologisk framgång. Planerat och trovärdigt miljöarbete är vår metod. Kommunikation – att åstadkomma dialog – är vårt främsta verktyg.

Vi arbetar som konsulter, projektledare och kvalificerade rådgivare.

Ekosofia AB grundades 1993 av Bill Romanus och Magnus Ruberg

För ytterligare information – www.ekosofia.se